Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

http://www.valodaskonsultacijas.lv/lv/questions/973

Jautājums

*Vai zinātnieks **pēta** vai **pētī** ezerus?*

Atbilde

Abas formas ir pareizas: *zinātnieks **pēta** vai **pētī** ezerus*.

Vairākiem darbības vārdiem tagadnē ir iespējamas paralēlformas: tie lokāmi gan pēc otrās, gan pēc trešās konjugācijas parauga. Tādi ir darbības vārdi *balēt, bālēt, cienīt, mērīt, pelēt, pētīt, rūsēt, sargāt, šķirstīt, svētīt, vēlēt*, veltīt, vēstīt, vētīt*.
Locīšanā ieteicams izvairīties no jauktām paradigmām (*es bālu* un *es bālēju*, *es vēstu* un *es vēstīju*, *es pētu* un *es pētīju* u.tml.).

*Darbības vārds *vēlēt* atkarībā no locīšanas paradigmas tiek lietots ar atšķirīgu nozīmi: *es vēlēju, tu vēlē, viņš vēlē* lieto ar nozīmi ‘piedalīties vēlēšanās’, savukārt *es vēlu, tu vēli, viņš vēl* – ar nozīmi ‘teikt, sacīt, lai (kas) būtu, realizētos’.

Avoti

Paegle, Dz. *Latviešu literārās valodas morfoloģija.* I daļa. Rīga : Zinātne, 2003, 111.–113. lpp.

Kalnača, A. Darbības vārds (verbs). *Latviešu valodas gramatika.* Atb. red. D. Nītiņa, J. Grigorjevs. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2015, 550. lpp.

© Latviešu valodas aģentūra, 2017